Lietas arhīva Nr. CA-0200-18/9
ECLI:LV:RAT:2018:0329.C32280716.1.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā 2018.gada 29.martā

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija
šādā sastāvā: tiesas sēdes priekšsēdētājs tiesnesis U.Danga,
tiesneši I.Jēkabsone un S.Vamža,
ar tiesas sēdes sekretāri K.Vaļeiku,
izskatot atklātā tiesas sēdē civillietu SIA "Interdepo" prasībā pret SIA "BaltLine Group" par parāda piedziņu sakarā ar SIA "BaltLine Group" apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2017.gada 20.marta spriedumu, Civillietu tiesas kolēģija

konstatēja:

Aprakstošā daļa

Prasītājs SIA "Interdepo" 2016.gada 27.jūlijā cēlis Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesā prasību pret SIA "BaltLine Group" par parāda piedziņu, kurā, pamatojoties uz Civillikuma 1587., 1943. un 1946.pantu lūdzis tiesu piedzīt no atbildētāja parādu 20 221,64 euro, kas sastāv no aizdevuma pamatsummas 20 000,00 euro un līgumiskajiem procentiem par laika periodu no 2014.gada 19.aprīļa līdz 2016.gada 27.jūnijam.

Prasības pieteikumā norādīts, ka 2014.gada 17.martā starp pusēm noslēgts aizdevuma līgums. Saskaņā ar līguma 1.1.punktu prasītājs piešķīra atbildētājam aizdevumu 50 000,00 euro apmērā ar procentu likmi 0,5 % gadā no aizdevuma apjoma. 2014.gada 18.aprīlī prasītājs no sava konta veica bezskaidras naudas pārskaitījumu 20000,00 apmērā, uz atbildētāja kontu, maksājuma mērķī norādot atsauci uz līgumu, proti, "loan contract dd 17.03.2014." Sākot ar 2014.gada 19.aprīli prasītājs aprēķinājis līgumiskos procentus. Norādīts, ka saskaņā ar līguma 1.2.punktu aizdevuma atmaksas termiņš ir noteikts 2014.gada 31.decembris. Līdz ar to atbildētajam ir pienākums atmaksāt aizdevumu 20 000,00 euro apmērā. Norādīts, ka saskaņā ar līguma 1.1.punktu prasītājs aprēķinājis līgumiskos procentus par laiku no 2014.gada 19.aprīļa līdz 2016.gada 27.jūnijam 221,64 euro apmērā (809*0,2739726 jeb 100 euro gadā vai 0,2739726 euro dienā). Norādīts, ka 2016.gada 6.jūnijā prasītājs nosūtījis atbildētājam pretenziju, pieprasot atmaksāt parādu līdz 2016.gada 16.jūnijam un brīdinot par vēršanos tiesā. Norādīts, ka aizdevums uz prasības iesniegšanas brīdi nav atmaksāts.

Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2017.gada 6.marta tiesas sēdē prasītāja pilnvarotā pārstāve /pers. A/ atteicās no prasības pieteikuma lūgumu daļas 3.punkta, jo uzskatījusi, ka pēc līguma termiņa beigām ir aprēķināmi likumiskie, nevis līgumiskie procenti un lūgusi tiesu noteikt prasītājam tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6 % gadā no neatmaksātās parāda summas.

Ar Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2017.gada 20.marta spriedumu prasība apmierināta.

Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka pušu starpā noslēgtais aizdevuma līgums ir spēkā tikai daļā par aizdevuma 20 000,00 euro piešķiršanu, ko prasītājs nodevis atbildētājam ar bankas pārskaitījuma starpniecību.

Atsaucoties uz Civillikuma 1934., 1935. un 1943.pantu pirmās instances tiesa atzinusi, ka atbildētājam ir pienākums atdot prasītājam 20 000,00 euro. Pirmās instances tiesa norādījusi, ka prasītājam nav pienākums nodot atbildētājam atlikušo aizdevuma summu 30 000,00 euro, bet atbildētājam ir tiesības prasīt prasītājam atlīdzināt tam zaudējumus, ja tādi radušies sakarā ar aizdevuma daļas 30 000,00 euro nesaņemšanu.

Atsaucoties uz Civillikuma 1828.pantu un aizdevuma līguma 1.2. un 1.3.punktu, pirmās instances tiesa secinājusi, ka aizdevums ticis piešķirts līdz 2014.gada 31.decembrim atbildētāja saimnieciskajām vajadzībām pēc paša ieskatiem, t.sk. apgrozāmo līdzekļu palielināšanai, un citām vajadzībām. Pirmās instances tiesa konstatējusi, ka iebildumus pret aizdevuma atmaksāšanu atbildētājs cēlis tikai pēc prasības celšanas, iesniedzot rakstveida paskaidrojumus. Pirmās instances tiesa atzinusi, ka no atbildētāja prasītāja labā piedzenams neatmaksātais aizdevums 20 000,00 euro.

Atsaucoties uz Civillikuma 1753., 1756., 1946., 1765.pantu, pirmās instances tiesa secinājusi, ka aizdevuma līguma 1.1.punktā puses vienojušās, ka procentu likme ir 0,5 % gadā no aizdevuma apjoma. Tādējādi pirmās instances tiesa atzinusi, ka prasītājs pamatoti par izsniegtā aizdevuma 20 000,00 euro lietošanu par laiku no 2014.gada 19.aprīļa līdz 2016.gada 27.jūnijam aprēķinājis procentus 221,64 euro.

Apelācijas sūdzību par minēto spriedumu iesniedzis atbildētājs SIA "BaltLine Group", pārsūdzot spriedumu pilnā apmērā.

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka pirmās instances tiesa, taisot spriedumu, ir nonākusi pie kļūdainiem secinājumiem, neuzklausot atbildētāja viedokli un neņemot vērā tiesā iesniegtos paskaidrojumus par prasības pieteikumu, kuros atbildētājs norādījis, ka līguma 1.1.punkts nosaka prasītāja pienākumu piešķirt atbildētājam aizdevumu 50 000,00 euro apmērā, nevis 20 000,00 euro kā norāda prasītājs. Lietā nav atrodami pierādījumi, ka prasītājs atbildētājam būtu piešķīris aizdevumu 50 000,00 euro apmērā. Līdz ar to, atbildētāja ieskatā, prasītājam nav pamata prasīt parāda un procentu piedziņu, jo līguma 1.1.punkts no prasītāja puses nav izpildīts. Norādīts, ka saskaņā ar līguma 1.2.punktu prasītājam aizdevums 50 000,00 euro apmērā atbildētājam bija jāpiešķir līdz 2014.gada 31.decembrim. Norādīts, ka prasītāja iesniegtais 2014.gada 18.aprīļa maksājuma uzdevums tikai apliecina faktu, ka 2014.gada 18.aprīlī prasītājs no sava bankas konta ir ieskaitījis atbildētāja kontā 20 000,00 euro saskaņā ar "loan contract dd 17.03.2014", kas nav saistīts ar prasības pieteikumam pievienoto 2014.gada 17.marta aizdevuma līgumu par kopējo summu 50 000,00 euro.

Norādīts, ka neskatoties uz to, ka pirmās instances tiesa zināja par to, ka atbildētājs kā darbuzņēmējs un prasītājs kā pasūtītājs ir saistīti ar līgumu par remontdarbu izpildi un prasītājam jāatdod atbildētājam summa, kura vairākkārtīgi pārsniedz aizdevuma summu, pirmās instances tiesa apmierinājusi prasītāja prasību. Norādīts, ka pirmās instances tiesa atteikusies pieņemt pretprasību, kurā detalizēti tika aprakstītas prasītāja prettiesiskas rīcības, kuras saistītas ar atbildētāja īpašuma prettiesisku pārņemšanu un ar atteikšanos veikt samaksu par paveiktajiem remontdarbiem, ko pirmās instances tiesa nav vērtējusi.

Apelācijas instances tiesas sēdē atbildētāja - apelācijas sūdzības iesniedzēja SIA "BaltLine Group" pilnvarotā pārstāve zvērināta advokāte Svetlana Tumiloviča apelācijas sūdzību uzturēja uz tajā norādītajiem motīviem un pamatiem, bet prasību neatzina.

Apelācijas instances tiesas sēdē prasītāja SIA "Interdepo" pilnvarotā pārstāve /pers. A/ apelācijas sūdzību neatzina, bet prasību uzturēja uz tajā norādītajiem motīviem un pamatiem.

Civillietu tiesas kolēģija, uzklausījusi lietas dalībnieku paskaidrojumus, izvērtējusi apelācijas sūdzības motīvus, pārbaudījusi lietas materiālus un novērtējusi dokumentālos pierādījumus, atzīst, ka apelācijas sūdzība nav pamatota un ir noraidāma, bet prasība ir pamatota un apmierināma.

Motīvu daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta pirmo daļu un 430.panta trešo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā, un nepārbauda pirmās instances tiesas konstatētos faktus, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Atbilstoši iesniegtās apelācijas sūdzības saturam, Civillietu tiesas kolēģija secina, ka Rīgas pilsētas Ziemeļu rajona tiesas 2017.gada 20.marta spriedums ir pārsūdzēts pilnā apjomā, līdz ar to civillieta izskatāma pēc būtības apelācijas instances tiesā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.panta piekto daļu sprieduma motīvu daļā norāda šā likuma 193.panta piektajā daļā minētos apstākļus, kā arī motivē attieksmi pret pirmās instances tiesas spriedumu. Ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā šā likuma 193.panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Pārbaudījusi un izvērtējusi lietas materiālus, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi konstatējusi lietas faktiskos un tiesiskos apstākļus, kā arī pirmās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tādēļ pievienojas šī sprieduma motivācijai un neatkārto tajā lietas izskatīšanas laikā konstatētos apstākļus un minētos argumentus, pamatojoties uz kuriem pirmās instances tiesa nonākusi pie secinājuma, ka prasība ir apmierināma.

Izvērtējusi apelācijas sūdzības argumentus, papildus pirmās instances tiesas spriedumā norādītajam, Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka tie nav pamatoti šādu apsvērumu dēļ.

Saskaņā ar Civillikuma 1402.pantu saistību tiesības rodas vai nu no tiesiska darījuma, vai no neatļautas darbības, vai pēc likuma. Civillikuma 1512.pants noteic, ka pie katra saistību līguma būtības pieder vienas pusei apsolījums un tā pieņemšana no otras puses (vienpusējs līgums), vai savstarpējs apsolījums un tā pieņemšana no abām pusēm (divpusējs vai vairākpusējs līgums).

Civillikuma 1934.pants noteic, ka ar aizdevuma līgumu jāsaprot zināma daudzuma atvietojamu lietu nodošana īpašumā, ar pienākumu atdot saņemto tādā pašā daudzumā un tādas pašas šķiras un labuma lietās.

Tiesību doktrīnā noteikts, ka: "Aizdevuma līgums ir reāllīgums. Līguma noslēgšanas obligāta sastāvdaļa ir naudas vai lietas nodošana. Vienošanās par aizdevuma vai kredīta došanu rada juridiskas sekas, kas atšķiras no aizdevuma saistības." (*Latvijas Republikas Civillikuma komentāri. Saistību tiesības (1401.-2400.p.) Sagatavojis autoru kolektīvs prof. K. Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. Mans īpašums. Rīga. 2000. 382. lpp).*

Saskaņā ar Civillikuma 1935.pantu līgums, ar ko viena puse apsola aizdevumu dot, bet otra to pieņemt, ir spēkā tikai no tā laika, kad līdzēji vienojas savā starpā par aizdodamā daudzuma apmēru. Ja apsolītājs pēc tam attiecies izpildīt, tad viņam jāatlīdzina otrai pusei visi zaudējumi. Savukārt šā likuma 1943.pants noteic, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš saņēmis.

Lietā nav strīda par to, ka 2014.gada 17.martā starp SIA "Interdepo" kā aizdevēju un SIA "BaltLine Group" kā aizņēmēju noslēgts aizdevuma līgums, saskaņā ar kura 1.1.punktu aizdevējs piešķīris aizņēmējam aizdevumu 50 000,00 euro apmērā un nosaka procentu likmi 0,5% gadā no aizdevuma apjoma (l.l.8-9).

No lietas materiāliem redzams, ka 2014.gada 8.aprīlī prasītājs pārskaitījis atbildētājam uz līgumā norādīto bankas kontu daļu no piešķirtā aizdevuma 20 000,00 euro apmērā (l.l.10).

Saskaņā ar līguma 1.2. un 1.3.punktu puses vienojās, ka aizdevums tiek piešķirts līdz 2014.gada 31.decembrim atbildētāja saimnieciskajām vajadzībām pēc paša ieskatiem, t.sk. apgrozāmo līdzekļu palielināšanai, un citām vajadzībām. Taču atbildētājs līdz norādītajam datuma izsniegto aizdevumu nav atmaksājis.

Civillikuma 1587.pants nosaka, ka tiesīgi noslēgts līgums uzliek līdzējam pienākumu izpildīt apsolīto, un ne darījuma sevišķais smagums, ne arī vēlāk radušās izpildīšanas grūtības nedod vienai pusei tiesību atkāpties no līguma, kaut arī atlīdzinot otrai zaudējumus. Savukārt Civillikuma 1588.pants noteic, ka viena puse nevar atkāpties no līguma bez otras piekrišanas pat arī tad, ja pēdējā to neizpilda, un tādēļ, ka viņa to neizpilda.

Tādējādi, Civillietu tiesas kolēģija atzīst par nepamatotu atbildētāja argumentu paskaidrojumos un apelācijas sūdzībā par to, ka prasītājam nav pamata prasīt parāda un procentu piedziņu, jo līguma 1.1.punkts no prasītāja puses nav izpildīts.

No lietas materiāliem redzams, ka 2016.gada 7.jūnijā prasītājs nosūtījis atbildētājam pretenziju par parāda atmaksu, ar kuru prasītājs pieprasījis atgriezt atbildētājam pamatparādu 20000,00 euro un līgumiskos procentus 213,70 euro, 10 dienu laikā no pretenzijas nosūtīšanas dienas (l.l.11-12). Savukārt atbildētājs parādu nav atmaksājis.

Tādējādi no lietas materiāliem redzams, ka uz 2016.gada 27.jūniju atbildētāja neizpildītās saistības pret prasītāju saskaņā ar līgumu ir 20 221,64 euro, kas sastāv no pamatparāda 20000,00 euro un līgumiskajiem procentiem par laika periodu no 2014.gada 19.aprīļa līdz 2016.gada 27.jūnijam 221,64 euro.

Saskaņā ar Civillikuma 1753.pantu par procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu. Civillikuma 1756.pantā noteikts, ka pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu. Civillikuma 1946.pants noteic, ka procenti par aizdevumiem dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu.

No lietas materiāliem redzams, ka procenti 221,64 euro aprēķināti par laika periodu no 2014.gada 19.aprīļa līdz 2016.gada 27.jūnijam (l.l.5-6). Saskaņā ar aizdevuma līguma 1.1.punktu noteikta procentu likme 0,5 % gadā no aizdevuma apjoma (l.l.8-9).

Ievērojot to, ka atbildētājs saskaņā ar aizdevuma līgumu un pretenziju nav prasītājam atmaksājis aizdevumu 20 000,00 euro apmērā, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasītājs pamatoti aprēķinājis līgumiskos procentus 221,64 euro, kas piedzenami no atbildētāja.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 93.panta pirmajai daļai katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Savukārt atbilstoši Civillikuma 1838.pantam, ka samaksa izdarīta jāpierāda tam, kas to apgalvo.

Tādējādi Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka atbildētājs ir pieļāvis neattaisnojošu līguma noteikumu pārkāpumu, proti, nav atmaksājis aizdevumu atbilstoši starp pusēm noslēgtajam aizdevuma līgumam. Līdz ar ko prasītāja prasība ir apmierināma un no atbildētāja piedzenams parāds 20 221,64 euro, kas sastāv no pamatparāda 20 000,00 euro un līgumiskajiem procentiem par laika periodu no 2014.gada 19.aprīļa līdz 2016.gada 27.jūnijam 221,64

euro.

Šādos apstākļos Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa visus lietas apstākļus, kā arī pierādījumus lietā ir novērtējusi pareizi, un pamatoti taisījusi spriedumu lietā par prasības apmierināšanu.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

Līdz ar to no atbildētāja par labu prasītājam piedzenama samaksātā valsts nodeva 938,75 euro apmērā (l.l.7) un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 euro apmērā (l.l.4), kopā piedzenot 943,45 euro.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmās daļas 5.punktu no atbildētāja valsts ienākumos piedzenami iepriekš nesamaksātie ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas pavēstu un dokumentu nosūtīšanu 8,42 euro apmērā.

Civilprocesa likuma 195.pants nosaka, ka taisot spriedumu par naudas summas piedziņu, tiesa norāda prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt procentus, minot arī to apmēru. Tādējādi Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasītājam nosakāmas tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt 6% procentus gadā no piespriestās nenomaksātās naudas summas par laiku līdz sprieduma izpildei, jo saskaņā ar Civillikuma 1765.pantu gadījumos, kad likums noteic aprēķināt likumiskos procentus, tas nolikts pa seši no simta gadā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 41.panta pirmo daļu, 39.pantu, 93.panta pirmo daļu, 187.panta otro daļu, 193., 195., 199., 204.[1], 426., 430., 432.pantu, 433.panta pirmo daļu un 434.pantu, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda:

prasību apmierināt.

Piedzīt no SIA "BaltLine Group", reģistrācijas numurs 40003488715, par labu SIA "Interdepo", reģistrācijas Nr.40103723065, parādu 20 221,64 euro (divdesmit tūkstoši divi simti divdesmit viens euro un sešdesmit četri centi) apmērā, kas sastāv no pamatparāda 20 000,00 euro (divdesmit tūkstoši euro un nulle centi) un līgumiskajiem procentiem par laika periodu no 2014.gada 19.aprīļa līdz 2016.gada 27.jūnijam 221,64 euro (divi simti divdesmit viens euro un sešdesmit četri centi), kā arī samaksātos tiesas izdevumus 943,45 euro (deviņi simti četrdesmit trīs euro un četrdesmit pieci centi), kopā piedzenot 21 165,09 euro (divdesmit viens tūkstotis viens simts sešdesmit pieci euro un deviņi centi).

Noteikt SIA "Interdepo", reģistrācijas Nr.40103723065, tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei saņemt no SIA "BaltLine Group", reģistrācijas numurs 40003488715, likumiskos 6% gadā no piespriestās nenomaksātās naudas summas.

Piedzīt no SIA "BaltLine Group", reģistrācijas numurs 40003488715, valsts ienākumos ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 8,42 euro (astoņi euro un četrdesmit divi centi).

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kas piedzīti valsts ienākumos, iemaksājami bankas kontā: saņēmējs: Tiesu administrācija, NMR 90001672316, saņēmēja iestāde: Valsts kase, BIC kods TRELLV22, konta Nr. LV51TREL2190458019000. Iemaksas mērķis: 21499 ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi, kā arī dati lietas identificēšanai.

Pēc valsts ienākumos piedzenamo ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksas, samaksu apliecinošais dokuments jāiesniedz Rīgas apgabaltiesā.

Noteikt SIA "BaltLine Group" termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas Latvijas Republikas Augstākās tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Rīgas apgabaltiesā.

Sprieduma pasludināšanas datums - 2018.gada 29.marts.

Tiesas sēdes priekšsēdētājs tiesnesis (paraksts) U.Danga

Tiesneši (paraksts) I.Jēkabsone

(paraksts) S.Vamža